

NIP - PERS - INFO

Amsterdam, 23 juli 1987

"DE SAMENWERKING TUSSEN PSYCHOLOOG EN HUISARTS"

Officiële presentatie en persconferentie

"De samenwerking tussen psycholoog en huisarts" is de titel van een deze maand verschenen boek. Op dinsdag 4 augustus aanstaande presenteert redacteur dr. J. Derksen het boek officieel aan J. van Londen, directeur-generaal volksgezondheid en voorzitter van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). Na de presentatie volgt een persconferentie, waarbij o.a. het woord wordt gevoerd door prof.dr. R. Diekstra en prof.dr. J.J. Dijkhuis.

Het boek is voortgekomen uit een symposium dat werd georganiseerd door het Nederlands Instituut van Psychologen en de Amsterdamse Huisartsen Vereniging, over de samenwerking tussen huisartsen en psychologen. Deel I bevat de lezingen van het symposium. J.v. Londen geeft hierin een duidelijke weergave van het overheidsbeleid. In de discussiesamenvatting van prof.dr. G. Lang worden de belangrijkste thema's verhelderd en toegespitst naar de consequenties voor de gezondheidszorg. Dr. J. Henderson van de Wereldgezondheidsorganisatie levert een bijdrage over de gedragswetenschappen en het WHO-programma "Health for all by the year 2000".

Deel II begint met een artikel van prof.dr. J. Groen, een van de belangrijkste grondleggers van de psychosomatische geneeskunde. Prof.dr. R. Diekstra levert een bijdrage over economische en maatschappelijke baten van psychologische hulpverlening. Hij kreeg veel publiciteit met zijn conclusies uit internationaal onderzoek dat kortdurende psychologische hulpverlening (gemiddeld acht consulten) leidt tot een aanzienlijke daling in consumptie van de medisch-somatische zorg en tot een netto kosten besparing van 15 tot 30 procent. In het boek wordt ook verslag gedaan van recent onderzoek van de Katholieke Universiteit Nijmegen naar de samenwerking tussen twee huisartsenpraktijken en een groep eerstelijnspsychologen. In de loop van vier jaar werden 136 patiënten door de huisartsen naar de psychologen verwezen. Ruim 90% van deze patiënten werden kortdurend (maximaal 10 consulten) door de psycholoog behandeld. De medische consumptie bleek met 25% te zijn afgenomen!

NIP - PERS - INFO

- 2 -

Deel III van het boek bevat een bibliografie van de eerstelijnspsychologie. Er wordt een overzicht gegeven van 85 officiële stukken en publikaties in de vak- dag- en weekbladen in de periode februari 1985 - februari 1987.

Tijdens de persconferentie volgt meer actuele informatie over de eerstelijnspsychologie: de eerste leerstoel in de wereld over de psycholoog in de eerstelijnsgezondheidszorg; recente onderzoeksresultaten uit binnen- en buitenland; nieuwe registratie en opleidingseisen voor eerstelijnspsychologen en de NIP-reactie op de adviezen van de Commissie Dekker.

"De samenwerking tussen psycholoog en huisarts" onder redactie van J.J.L. Derksen, met een omslagtekst van B.J.A.M. Bottema, voorzitter Nederlands Huisartsen Genootschap, is uitgegeven door Swets & Zeitlinger, Lisse, telt 166 pagina's en kost f 29,90. Het boek is te bestellen bij de uitgever.

NOOT VOOR DE REDACTIE

Voor meer informatie kunt u zich wenden tot dr. J.J.L. Derksen, tel. 080-512666 of drs. F. Bosch, tel 023-317364.

P E R S B E R I C H T

18 juni 1987

Binnenkort verschijnt het boek

**De samenwerking tussen psycholoog en huisarts
onder redactie van J.J.L. Derksen**

Dit boek bevat een veertiental bijdragen over de plaats van de psycholoog in de eerstelijnsgezondheidszorg. Met name de zeer uitgebreide bibliografie geeft een uitstekend overzicht van de standpunten ten aanzien van de eerstelijnspsycholoog, zoals die in de afgelopen tijd vanuit verschillende invalshoeken zijn ingenomen.

Een uitgebreide omschrijving en inhoudsopgave van dit boek vindt u op de achterkant van dit persbericht.

Mocht u dit boek ter bespreking willen ontvangen, dan kunt u contact opnemen met Swets & Zeitlinger, uitgeverij, telefoon 02521-19113.

Z . O . Z .

DE SAMENWERKING TUSSEN PSYCHOLOOG EN HUISARTS

onder redactie van J.J.L. Derksen

Om allerlei redenen wordt een vraag om hulp bij emotionele of gedragsproblemen zeer vaak verstopt in lichamelijke klachten die aan de huisarts worden gepresenteerd. Zodra de aangeboden problematiek complex wordt en daarmee ook veel tijd vraagt heeft de huisarts mogelijkheden nodig om adequate diagnostiek te (doen) verrichten en een behandeling in te stellen. Wanneer deze ontbreken kan een behandeling in het somatische kanaal en het voorbijgaan aan de kern van de problematiek het gevolg zijn.

De eerst aangewezen om de huisarts te helpen of om zelf hulp te verlenen zijn het algemeen maatschappelijk werk, het Riagg en de eerstelijnspsycholoog. De ontwikkelingen van de laatste jaren suggereren steeds meer dat de eerstelijnspsycholoog hierin heel goed slaagt. Dit komt ondermeer door zijn positie dichtbij de huisarts, door de meer uitgesproken terugkoppeling van informatie en door zijn geneigdheid in te gaan op de vraag van de huisarts. Op het vlak van de psychodiagnostiek, van kortdurende interventies bij emotionele en gedragsproblemen, door middel van consultatie en ondersteuning kan de eerstelijnspsycholoog een zinvolle bijdrage leveren, mits dit gebeurt in aanvulling op en niet in concurrentie met het algemeen maatschappelijk werk in de eerste lijn en in aansluiting op het werk van het Riagg in de tweede lijn. Het Riagg kan hierdoor worden ontlast.

Tijdens het symposium over de samenwerking tussen huisarts en psycholoog, waarvan men in dit boek onder andere een verslag aantreft, werden veel vragen opgeworpen. Om deze vragen duidelijker te beantwoorden is het zeer wenselijk dat de experimenten, die door de staatssecretaris zijn toegezegd in aansluiting op de voorstellen afkomstig van het Nederlands Instituut van Psychologen en het Nederlands Huisartsen Genootschap, weldra in praktijk worden gebracht.

1987. 172 blz. isbn 90 265 0851 4 prijs f. 29,90

INHOUDSOPGAVE

J.J.L. Derksen	De samenwerking tussen huisarts en psycholoog
DEEL I	
G. Lang	Op weg naar meer psychologie in de eerstelijnszorg
J.J.L. Derksen	Over de taken en de positie van de eerstelijnspsycholoog
A.R. de Hoog	Een verwijzing naar de "huispsycholoog"
E.G.T. van der Poel	De psycholoog in de eerste lijn. Een maskering van een structuurfout in de GGZ?
J. de Bruyne	De samenwerking tussen huisarts en eerstelijnspsycholoog
J. van Londen	De plaats van de psycholoog in het overheidsbeleid
J.H. Henderson	The contribution of the behavioral sciences to the WHO program health for all by the year 2000
J.J. Dijkhuis	Enkele kanttekeningen bij het thema
DEEL II	
J.J. Groen	Taak en toekomst van de klinisch psycholoog in de gezondheidszorg in Nederland
J.J.L. Derksen J.M. van der Meer, R.M. Koppen, J.J.L. Derksen, F. Bosch J.J.L. Derksen, K.A. Soudijn R. Diekstra	Psychische stoornis en behandeling
	De samenwerking tussen psychologen en huisartsen in Zuid Kennemerland
	Onderzoek doen naar eerstelijnspsychologische hulpverlening
	Economische en maatschappelijke baten van psychologische hulpverlening
DEEL III	
J. Verkooijen, F. Bosch	De eerstelijnspsycholoog: een bibliografie

DE SAMENWERKING TUSSEN PSYCHOLOOG EN HUISARTS

onder redactie van J.J.L. Derksen

Om allerlei redenen wordt een vraag om hulp bij emotionele of gedragsproblemen zeer vaak verstopt in lichamelijke klachten die aan de huisarts worden gepresenteerd. Zodra de aangeboden problematiek complex wordt en daarmee ook veel tijd vraagt heeft de huisarts mogelijkheden nodig om adequate diagnostiek te (doen) verrichten en een behandeling in te stellen. Wanneer deze ontbreken kan een behandeling in het somatische kanaal en het voorbijgaan aan de kern van de problematiek het gevolg zijn.

De eerst aangewezen om de huisarts te helpen of om zelf hulp te verlenen zijn het algemeen maatschappelijk werk, het Riagg en de eerstelijnspsycholoog. De ontwikkelingen van de laatste jaren suggereren steeds meer dat de eerstelijnspsycholoog hierin heel goed slaagt. Dit komt ondermeer door zijn positie dichtbij de huisarts, door de meer uitgesproken terugkoppeling van informatie en door zijn geneigdheid in te gaan op de vraag van de huisarts. Op het vlak van de psychodiagnostiek, van kortdurende interventies bij emotionele en gedragsproblemen, door middel van consultatie en ondersteuning kan de eerstelijnspsycholoog een zinvolle bijdrage leveren, mits dit gebeurt in aanvulling op en niet in concurrentie met het algemeen maatschappelijk werk in de eerste lijn en in aansluiting op het werk van het Riagg in de tweede lijn. Het Riagg kan hierdoor worden ontlast.

Tijdens het symposium over de samenwerking tussen huisarts en psycholoog, waarvan men in dit boek onder andere een verslag aantreft, werden veel vragen opgeworpen. Om deze vragen duidelijker te beantwoorden is het zeer wenselijk dat de experimenten, die door de staatssecretaris zijn toegezegd in aansluiting op de voorstellen afkomstig van het Nederlands Instituut van Psychologen en het Nederlands Huisartsen Genootschap, weldra in praktijk worden gebracht.

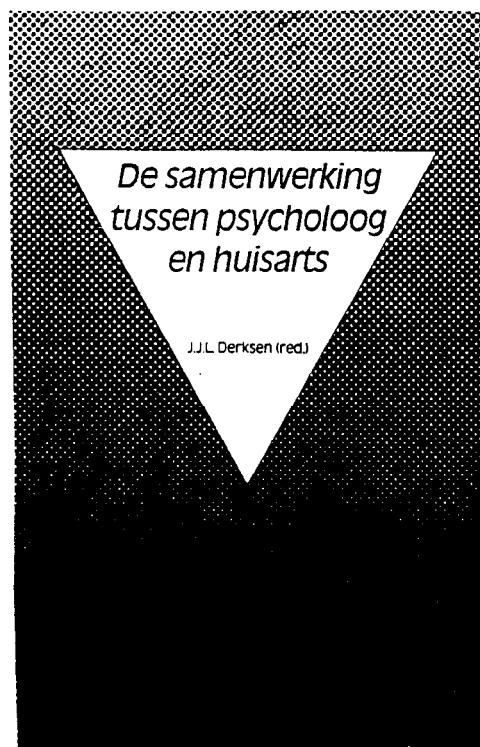
1987. 172 blz. isbn 90 265 0851 4 prijs f. 29,90

INHOUDSOPGAVE

J.J.L. Derksen	De samenwerking tussen huisarts en psycholoog
DEEL I	
G. Lang	Op weg naar meer psychologie in de eerstelijnszorg
J.J.L. Derksen	Over de taken en de positie van de eerstelijnspsycholoog
A.R. de Hoog	Een verwijzing naar de "huispsycholoog"
E.G.T. van der Poel	De psycholoog in de eerste lijn. Een maskering van een structuurfout in de GGZ?
J. de Bruyne	De samenwerking tussen huisarts en eerstelijnspsycholoog
J. van Londen	De plaats van de psycholoog in het overheidsbeleid
J.H. Henderson	The contribution of the behavioral sciences to the WHO program health for all by the year 2000
J.J. Dijkhuis	Enkele kanttekeningen bij het thema
DEEL II	
J.J. Groen	Taak en toekomst van de klinisch psycholoog in de gezondheidszorg in Nederland
J.J.L. Derksen J.M. van der Meer, R.M. Koppes,	Psychische stoornis en behandeling
J.J.L. Derksen, F. Bosch	De samenwerking tussen psychologen en huisartsen in Zuid Kennemerland
J.J.L. Derksen, K.A. Soudijn R. Diekstra	Onderzoek doen naar eerstelijnspsychologische hulpverlening Economische en maatschappelijke baten van psychologische hulpverlening
DEEL III	
J. Verkooyen, F. Bosch	De eerstelijnspsycholoog: een bibliografie

P E R S B E R I C H T

18 juni 1987

Binnenkort verschijnt het boek

**De samenwerking tussen psycholoog en huisarts
onder redactie van J.J.L. Derksen**

Dit boek bevat een veertiental bijdragen over de plaats van de psycholoog in de eerstelijnsgezondheidszorg. Met name de zeer uitgebreide bibliografie geeft een uitstekend overzicht van de standpunten ten aanzien van de eerstelijnspsycholoog, zoals die in de afgelopen tijd vanuit verschillende invalshoeken zijn ingenomen.

Een uitgebreide omschrijving en inhoudsopgave van dit boek vindt u op de achterkant van dit persbericht.

Mocht u dit boek ter bespreking willen ontvangen, dan kunt u contact opnemen met Swets & Zeitlinger, uitgeverij, telefoon 02521-19113.

Z. O. Z.

zegt dat het departement rechtstreeks contact heeft gezocht met de paters. Een woordvoerder van de paters zei 'vanmorgen dat er nog geen sprake is van een beslissing.' Het is nog volop in onderhandeling.

Volgens van Laarhoven heeft de gemeente WVC op de hoogte gesteld van het verzet uit de bevolking. "We hebben erop aangedrongen dat, mocht het tot een huurovereenkomst komen, er dusdanige garanties in worden gebouwd dat het dorpsleven niet zal worden ontvriest", aldus Van Laarhoven, maar, zo voegt hij eraan toe, "het is nog lang niet zeker dat dat opvangcentrum er komt."

Fokkens zegt dat niemand van de dorpsbewoners iets heeft tegen asielzoekers. "We kunnen er best een aantal hebben, maar dan denken we aan tien tot twintig en niet aan 325. Dat leidt onherroepelijk tot schermutselingen. Het gaat veelal om jonge mensen van tussen de 20 en 35 jaar, die ook hun vertier willen hebben en dat kan spanningen teweegbrengen."

Het is de bedoeling om in het klooster mensen op te vangen gedurende negen weken. In die periode wordt over hun asielaanvraag beslist. De paters 'zouden' een huurovereenkomst gedurende de tijd van vijf jaar met WVC willen sluiten.

epierking missies

De dorpsbewoners hebben in brieven aan de minister van WVC geschreven dat een zo groot aantal allochtonen in de gemeenschap niet kan. Ze hebben volgens Fokkens tot nu toe nog geen antwoord gekregen. "Het zou getuigen van een grote verontachtzaming van de wil van een meerderheid van de bevolking als de minister geen rekening met onze bezwaren zou houden. Als het centrum in de huidige omvang komt dan gaan we echt met schietten, maar we zullen nagaan welke juridische mogelijkheden er zijn om ons er tegen te verzetten."

College algemene bijzet is een zelfstandig advies van de regering, waarkevers, werknemers, geïnspecties zijn vertegenwoordigers van de kring. De leden uit de kring sociale diensten kunnen temmen met het voorstel staatssecretaris. De Graafverplichting de RWW-sie te raadplegen beperkt algemene vraagstukken.

Structurele basis nodig voor samenwerking eerste lijn

Psycholoog moet arts helpen

Door onze redacteur E.J. BOER

AMSTERDAM, 5 aug. — De samenwerking in de eerste lijn tussen psycholoog en huisarts moet een structurele basis krijgen. Daardoor kan de huisarts beter functioneren en wordt een groep patiënten niet langer afgescheept met psychofarmaca die geen problemen oplossen.

De gezondheidszorg zal er beter door functioneren en de kosten zullen op den duur alleen maar lager worden, onder meer doordat die groep patiënten een veel geringer beslag op de gezondheidszorg zal leggen.

Deze gedachte leeft al tal van jaren bij psychologen en huisartsen maar ze is nog steeds niet gerealiseerd. Weliswaar is een dergelijke samenwerking op verschillende plaatsen in ons land wel van de grond gekomen, voornamelijk doordat particuliere ziektekostenverzekers er het nut van inzien, maar in het vestrekkingenpakket van de ziekenfondsen is geen plaats voor nieuwe beroepsgroepen: nieuwe loten aan de stam van de gezondheidszorg kunnen alleen maar geld kosten.

Substitutie

Toch begint ook bij de ziekenfondsen het begrip "substitutie" opgang te maken. Het vervangen van dure tweedelijns voorzieningen (specialisten, ziekenhuizen en verpleeghuizen) door goedkopere voorzieningen (zoals thuiszorg) is nog niet ernstig problematisch. Tja. Voor alles is geld nodig. Alleen wat u weet te verzinnen aan kwaliteitsverbetering zal toch uit het bestaande systeem zelf moeten worden betaald, terwijl dat systeem ook nog eens een fors bedrag moet inleveren. En er zijn al zoveel prioriteiten...

Hoe staan de huisartsen eigenlijk tegenover die inmenging van psychologen? De huisartsen kunnen zelf toch ook wel eens met de patiënt praten?

Dokter J. de Bruyne uit Leiden, onder andere verbonden aan het nascholingsinstituut voor huisartsen aldaar, vindt van niet. "Zoals wij nu een grote groep patiënten zien, iedere dag, die niet goed wordt begeleid, die met tranquillisers de deur worden uitgeholpen, uiteindelijk schiet niemand daar iets mee op. De patiënt niet, die met de problemen blijft zitten, en wij niet omdat we die patiënt steeds weer terug krijgen zonder dat we iets wezenlijks te bieden hebben. Denk dus niet dat we de eerste lijns psycholoog als een soort bedreiging zien, integendeel, het is een goede aanvulling. De deskundigheid van de huisartsen is de laatste jaren op dit gebied eigenlijk maar weinig verbeterd. Welnu, dan moeten ze het uit handen geven. Goed, 70 pct van de patiënten kunnen we wel helpen, als het eenvoudige probleematiek betreft. Maar die andere 30 pct heeft goede psychologische begeleiding nodig. Psychologen hebben nu eenmaal een andere visie en een ander uitgangspunt dan de huisartsen. Wij kunnen bij een psychogene hoofdpijn ook heel goed zeggen: houdt u eens een dagboekje bij over uw doen en laten en over de hoofdpijnaanvalen. Maar de klachten kunnen van veel gecompliceerdere aard zijn, en dan is de huisarts gewoon niet toegeest.

Geen extra geld

Van dit experiment is nog niets gekomen, en te oordelen naar de woorden van directeur-generaal J. van Londen (WVC) hoeft er voortlopig niet op extra geld voor dergelijke experimenten te worden gerekend. "U hebt gelijk", zegt hij tegen de psychologen van NIP, die hierover gisteren een persbijeenkomst hadden belegd, "er is in de dagelijkse praktijk van de huisarts een overvloed aan psychosociale nood. Als je het met de eerste lijns zorg ernstig neemt zal je daar een antwoord op moeten geven. Mijn twijfel is nog even: moet dat per se in de eerste lijn gebeuren? En zou daar de consultatie van het RIAAG niet voldoende zijn? Maar, ik weet, de RIAAG's hebben het al druk genoeg met ernstiger problematiek. Tja. Voor alles is geld nodig. Alleen wat u weet te verzinnen aan kwaliteitsverbetering zal toch uit het bestaande systeem zelf moeten worden betaald, terwijl dat systeem ook nog eens een fors bedrag moet inleveren. En er zijn al zoveel prioriteiten..."

ten worden betaald, terwijl dat systeem ook nog eens een fors bedrag moet inleveren. En er zijn al zoveel prioriteiten...

verreagen jaar

Door onze sociale-economische redactie

DEN HAAG, 5 aug. — In 1986 hebben zich in de kerncentrales van Borssele en Dordrecht 16 storingen voorgedaan. Deze storingen gaven geen aanleiding tot het nemen van extra veiligheidsmaatregelen en hadden geen nadelige gevolgen voor de omgeving.

Dat schrijft minister De Koning (sociale zaken en werkgelegenheid) in een brief aan de Kamer, waarin hij de jaarlijkse rapportage aanbrengt over het functioneren van de kerncentrales. De rapportage is opgesteld door de Kernfysische Dienst van het ministerie.

In Borssele traden in 1986 acht storingen op. Eén storing werd door de Kernfysische Dienst voldoende belangrijk geacht om internationaal te melden. De storing trad in februari 1986 op, toen bij een splijstofwisselstop een nieuwe transformator in bedrijf werd genomen en de elektriciteit uitviel. Daardoor waren de noodkoelpompen tijdelijk buiten bedrijf, maar door aansluiting van de elektrische verbindingen met de conventionele centrale werd de elektriciteitsvoorziening hersteld. De centrales van Borssele en Dordrecht waren in 1986 voor respectievelijk 91 en 85 % van de tijd beschikbaar voor elektriciteitsproductie.

Bemiddelaar voor ruize specialisten en ziekenfondsen

UTRECHT, 5 aug. — Oud-topambtenaar L. Lamers van het ministerie van sociale zaken gaat bemiddelen in het al lang slapende conflict tussen de specialisten en de ziekenfondsen over onder meer de praktijkkosten. De specialistenvereniging, I.S.V. en de

NRc

4-87

van fraude met leerlingenaantallen

ALKMAAR (ANP) — De Alkmaarsche rechtbank heeft dinsdagochtend een 46-jarige man uit Schoorl, voormalig rector van het regionaal avondcollege West-Friesland te Hoorn, vrijgesproken van fraude met aantallen leerlingen. De officier van justitie eiste daarvoor twee weken geleden een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van twee maanden.

Volgens de officier had de rector in de jaren vóór 1982 staten met te hoge aantallen leerlingen aan het ministerie van Onderwijs gezonden om langs die weg het aantal formatieplaatsen uit te breiden en het avondcollege versneld te laten groeien. De valsheid in geschrifte werd door de accountantsdienst van het departement ontdekt bij een vergelijking met het leerlingen-verloop in voorgaande jaren.

De rector erkende weliswaar staten met leerlingen-aantallen ondertekend te hebben in verband met de veelvuldige afwezigheid van daartoe bevoegde bestuursleden, maar benadrukte de invulling van de cijfers niet zelf te hebben verricht. Ook de officier stelde vast dat het bestuur van de scholengemeenschap in bepaalde opzichten in gebreke was gebleven.

Dr P. C. VAN DER KAM — De Groninger is benoemd tot hoogleraar sterrenkunde aan de Rijksuniversiteit Groningen. De nieuwe hoogleraar is internationaal bekend door zijn onderzoek naar structuren in de Melkwegstelsels. Hij is voorzitter van de commissie Melkwegstelsels, een van de belangrijke commissies van de Internationale Astronomische Unie. Van der Kruit studeerde sterrenkunde in Leiden, waar hij in 1971 promoveerde. Hij vervulde daarna wetenschappelijke functies in Leiden, Californië en Groningen.

De theoloog prof. dr M. A. BEEK is vrijdag onverwacht overleden. Hij is 78 jaar geworden. Beek was van 1946 tot 1975 hoogleraar Hebreuws, de uitleg van het Oude Testament en de geschiedenis van de Israelietische godsdienst aan de Universiteit van Amsterdam. Beek werd geboren in Ommen. Hij studeerde theologie aan de Rijksuniversiteit te Leiden. Van 1934 tot 1937 was Beek hervormd predikant in Anloo. Daarna werkte hij zes jaar als predikant van de vrijzinnige hervormden in Groningen. In die tijd was hij twee jaar docent latijnse letterkunde aan de Rijksuniversiteit in Groningen totdat hij op last van de Duitsers werd ontslagen. Nadat hij drie jaar als predikant had gewerkt in Enschede, werd hij in 1946 hoogleraar in Amsterdam.

Geld ontbreekt voor inzet psycholoog in eerste lijn

Van onze verslaggever

DEN HAAG — Het zal nog wel enige tijd duren voordat de overheid geld beschikbaar heeft voor experimenten met het inschakelen van een psycholoog in de eerstelijns gezondheidszorg. „Zo'n experiment heeft grote prioriteit, daar ben ik het helemaal mee eens. Maar in deze tijd van bezuinigingen weet ik niet waar het geld ervoor vandaan moet komen. Het kost tijd, we moeten eerst door een dal heen.”

Dat zei dr J. van Londen, directeur-generaal van de volksgezondheid van het ministerie van WVC, dinsdag in Den Haag bij het in ontvangst nemen van een boekje over de samenwerking tussen psycholoog en huisarts. De bundel bevat de voordrachten van een in 1985 door het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) georganiseerd symposium, aangevuld met enkele actuelere bijdragen.

De regering belooft al in 1984, in de Nieuwe Nota Geestelijke Volksgezondheid van de toenmalige staatssecretaris Van der Reijden, dat er experimenten zouden komen, waarbij klinisch psychologen naast huisartsen, wijkverpleging en maatschappelijk werk zouden deelnemen in de eerstelijns gezondheidszorg.

Drie jaar later is van die toezegging nog niets terechtgekomen, zo constateerde dinsdag de Leidse hoogleraar klinische psychologie dr R. Diekstra. Van Londen liet blijken nog steeds te aarzelen of de psychologische hulpverlening niet beter vanuit de tweede lijn (de Rijksag's) verstrekt kan worden, in plaats van door een psycholoog in een eerstelijns samenwerkingsverband.

Diekstra legde er dinsdag de nadruk op dat door het inschakelen van de psycholoog in de eerste lijn de kosten van de gezondheidszorg aanmerkelijk kunnen dalen.

Diekstra en het NIP verwachten van de medewerking van de psycholoog dat het aantal bezoeken aan de huisarts in verband met psychosociale noden en psychosomatische klachten zal afnemen. Ook het aantal recepten voor slaap- en kalmeringsmiddelen, het aantal verwijzingen naar de (dure) specialist in de tweede lijn en het aantal opnames in psychiatrische inrichtingen zouden erdoor kunnen dalen.

„Ik reken op een reductie van de medische consumptie met 25 tot 35 procent. Het inschakelen van psychologen kost misschien 15 procent. Het netto-rendement van deze investering ligt dus tussen de 10 en 20 procent”, aldus Diekstra dinsdag.

Volgens het NIP zijn er, ondanks het ontbreken van overheidssteun, toch al ongeveer driehonderd klinisch psychologen op de een of andere wijze in de eerstelijns gezondheidszorg werkzaam.

De Tilburgsche Hypotheekbank N.V.
in liquidatie
gevestigd te Tilburg.

MINI'S

...ment van de Tilburgsche

De
van de
een: g
maakt
van d
waard
re on
de te
gevol
de si
Kruit
studi
geve
● D
keld
aan
geta
dat
bij z
nier
wik
● I
cefe
● I
een
lijkt
van
een
daar
vee
he
ties
● h
ep
(2)
oe
van
wilt
vaf
Inf
re
ov
16
rij
he
se
ka
st
● b
g
v
t

...cie wil laten afgraven.

Foto Joep Lennarts

GS van Noord-Brabant bij minis-
pels het plan „Integrale aanpak
improblematiek Kempen” depo-
n. Dat plan voorziet in de eerste
het afgraven van zestig siertui-
Budel-Dorp. Binnen een jaar
armee begonnen moeten worden.

der Wal maakt zich bijzonder
over de handelwijze van GS. Hij
inmiddels een open brief aan de
ster verstuurd waarin hij stelt dat
rovincie handelt in strijd met de
imwet Bodemsanering. Volgens
is er bij GS sprake van „onbehoor-
bestuur”, omdat de bevolking nooit
aat is gesteld bezwaren in te dienen
in de plannen.

de eigenaren van de siertuinen heb-
de Stichting tot behoud van tuinen
Budel-Dorp. opgericht, een

htspersoon die kan procederen tegen
handelwijze van GS en eventueel de
inister. „Voortdurend wordt er door
provincie gerotzooid. Er is geen in-
praak en regels en wetten worden niet
ageleefd. Maar we laten dit niet over-
nize kant gaan”, aldus het strijdbare
VD-gemeenteraadslid.

De kosten voor de zestig tuinen zijn
geraamd op 10,6 miljoen gulden. Het
schoonmaken van alle grond in Budel-
Dorp kost ruim 81 miljoen. Van der
Wal: „Als de gemeente volgens de regels
zelf 10 procent van de schoonmaak moet
betalen, gaan we failliet. We worden
artikel 12-gemeente met alle gevolgen
vanden.”

Voorlopig voelen de bewoners zich
ijzersterk in de schoenen staan. Kooij-
man van de Marialaan: „Wij hebben ju-
ridisch, technisch en medisch de argu-
menten in handen. De politiek denkt
over ons heen te walsen, maar wij ver-
dommen dat. De wetten uit het Romein-
se rijk keren hier niet terug.”

"Kostenbesparing van een kwart is haalbaar"

Leidsch Dagblad
5-8-87

Psycholoog kan arts helpen

DEN HAAG (GPD) - Samenwerking van psychologen en huisartsen kan voor een kostenbesparing van 25 procent zorgen. Maar desondanks ontbreekt het de psychologen nog altijd aan medewerking van het rijk, zo kwam gisteren naar voren bij de presentatie van het boek 'De samenwerking tussen psycholoog en huisarts' van de psycholoog Derksen. Zowel de bij de experimenten betrokken psychologen als huisartsen beval de samenwerking uitstekend.

Directeur-generaal van de volksgezondheid Van Londen, die het boek in ontvangst nam, loonde zich enigszins verlegen met de kwestie. Hij gaf toe dat de op deze manier actie voerende hulpverleners gelijk hebben dat ze naar deze erkenning streven. "Maar de overheid heeft er nog geen antwoord op", wees hij de psychologen op de grote stapels claims en het gebrek aan geld op zijn departement.

Volgens Van Londen is het juist dat er veel psychosociale nood (zoals echtscheidingen) onder de aandacht van de huisarts komt. Deze moet daarmee in eerste aanleg aan de slag kunnen. Verder bestaat de ambulante geestelijke gezondheidszorg in de vorm van RIAGG's. Het is daarom de vraag of daarnaast nog eens de psycholoog apart in de eerste-lijnzorg moet worden opgenomen, aldus Van Londen.

Op grond mede van de resultaten die in West-Duitsland en de Verenigde Staten werden behaald, durfde Diekstra wel de bewering aan dat onnodige consulten bij de huisarts wegvallen, medijnen kunnen worden weggevoerd en hoeven te worden voorgeschreven en opnamen in psychiatrische ziekenhuizen achterwege kunnen blijven.

* Van Londen (rechts) krijgt het boek over samenwerking tussen psychologen en huisartsen overhandigd. Vooralsnog deed hij geen enkele toezegging dat de psychologen straks intensiever worden betrokken bij de dagelijkse artspraktijk. (foto GPD)

De psychologen zijn het dan ook niet eens met de directeur-generaal als die over extra benodigd geld praat. Ze betreuren het dat er al enkele jaren wordt gepraat over samenwerking met de overheid op te zetten experimenten. Die kunnen niet starten omdat er geen geld voor wordt gegeven. "De politiek zou daarover moeten beslissen, maar gedraagt zich te aarzelen. En zo loopt de overheid achter de feiten aan".

Wat de huisartsen betreft, die vinden de psychologen geen bedreiging. "Integendeel", aldus voorzitter Bottena van het Nederlands Huisartsengenootschap, "wij constateren een stijgende behoefte aan inschakeling van psychologen. En wij vinden dat de instellingen (RIAGG's) eigenlijk te ver van ons

Derksen zei dat in dit werk een zeker model voor het optreden van de psycholoog in de huiszorg wordt gegeven. Inmiddels zijn er al 300 'zogenoemde eerste-lijnpsychologen' aan het werk, die al veel ervaring hebben opgedaan. Die verzamelde kennis wordt bovendien ondersteund door de gehouden en aan de gang zijnde proefnemingen. Zo wordt verslag gedaan van het sedert 1980 in de regio Kennemerland (Haarlem en omstreken) lopende experiment, samen met het ziekenfonds Spaarne-land. In dit geval gaat het om een teruggang van het aantal consulten bij de huisarts van 25 procent. Feit is wel dat cliënten een kleine bijdrage per gesprek moeten opbrengen. Het ziekenfonds vergoedt acht gesprekken in een jaar.

Dit experiment is mogelijk omdat het ziekenfonds vergoeding geeft uit het aanvullingsfonds. Het normale pakket kan deze verstrekking niet opbrengen. De ziekenfondsorganisatie VNZ is nu genoodigd om de resultaten van diverse van deze samenwerkingsvormen in allerlei gebieden nader onder de loep te nemen. Bezien kan dan worden of een landelijk gedragslijn in te nemen is.

Verzekeren

Tal van particuliere ziektekostenorganisaties zijn ook bereid (vaak op individuele basis) kosten van psychologen hulp te vergoeden. Volgens de Leidse hoogleraar klinische psychologie Diekstra ontstaat er gelukkig meer geneigdheid naar de psychologen te luisteren als ze regelingen voorstellen of contracten met ziekenfondsen willen sluiten. "De verzekeraars zien een reductie van de kosten wel zitten", meent hij.

SOL
Showmodel
en beursgoederen

Slechts
2 weken

Alle goederen die wij het afgelopen jaar hebben op beurzen, verkoopstentoonstellingen en nu aan prijzen. De aangeboden artikelen onderscheiden van nieuw, terwijl Sola garantie overkort gehandeld Een kleine greep uit ons assortiment:

Komplete Cassette

Edelstaal en zwaar verzilverd, 6, 9 en 12 persoons cassettes (schade).

zilverwit, edelstaal	
model Constance	5 pers. 40
model Constance	9 pers. 105
model Perla Romantica	6 pers. 40
model Prulude	9 pers. 90
model Old Dutch	6 pers. 40
model Puntfiet	9 pers. 60
model Provence	12 pers. 135
model Fiesta	9 pers. 105
model Odessa	6 pers. 40
enz. enz.	

Zwaar verzilverd (basis 100)

model Hollands Glad	6 pers. 40
model Haagsch Lofje	9 pers. 105
model Perle Classique	9 pers. 60
enz. enz.	

Edelmetaal

Diverse restanten theelepels, theekannen enz.
Nu voor ongeveer lage prijzen.

Ambtenarenbond

op Curaçao vrees uittocht naar Nederland

De ambtenarenvakbond ABVO op Curaçao vrees een massale uittocht naar Nederland, nu er begin volgend jaar 800 ontslagen vallen bij de Antillanese overheid. Dit jaar werden al 1000 overheidslenaars op straat gezet en het plan bestaat om door te gaan tot een totaal van 4000 mensen.

Minister De Koning (Antillanese Zaken) heeft de Antillanese

Door Elly Wempe, correspondentie in Willemstad

se regering laten weten dat het verzoek om f 600 miljoen extra aan financiële hulp bestemd voor de Antillanese regering is afgewezen. Daarover bestaat op de Nederlandse Antillen grote verontwaardiging.

De Antillanese premier Don Martina stelt dat de Nederlandse bewindsman „zijn belofte niet nakomt”. Vooral het ellende Curaçao zal de gevolgen ervan ondervinden. Het tator op de begroting van 1988 bedraagt ruim f 240 miljoen. Ook wethouder Lucille Wout van Financiën is daarover zeer verbolgen: „Het is weer zo'n typisch Nederlandse strek”, aldus Wout. „Minister De Koning misbruikt zijn macht om de Antillen zijn voorwaarde op te leggen”.

De Curaçaose wethouder wil nu onafhankelijk van Nederland proberen het gat op de begroting volgend jaar terug te brengen tot maximaal 100 miljoen. Daarvoor zijn drastische bezuinigingen nodig, vooral op de uitgaven voor onderwijs, gezondheidszorg en in de sociale sector.

Begin volgend jaar worden nog eens 800 ambt. uren ontslagen. Enkele overheidsdiensten worden volledig opgeheven, terwijl andere worden gesaneerd. De ambtenaren krijgen de gelegenheid om vrijwillig ontslag te nemen met een afvloeiingsregeling. „Als het aantal dan niet voldoende blijkt te zijn zullen verdere gedwongen ontslagen volgen.

VOLKSGEZONDHEID:

Psychologen willen volwaardige rol in thuiszorg spelen

● Dr. J. Derksen (links) biedt het boek 'De samenwerking tussen psycholoog en huisarts' aan aan directeur-generaal Volksgezondheid dr. J. van Londen.

● Prof. dr. R. W. Diekstra

De samenwerking van het boek, dr. J. Derksen, zei dat in dit werk een zeker model voor het optreden van de psycholoog in de thuiszorg wordt gegeven. Inmiddels zijn er al 300 zogenaamde eerste-lijnpsychologen aan het werk die al veel ervaring hebben opgedaan. Die verzamelde kennis wordt bovendien ontfestend door de gebouwen en aan de gang zijnde proefnemingen.

W. Diekstra, hoogleraar klinische psychologie in Leiden, ontstaat er gedeeltelijk meer geneigdheid naar de psychologen te luisteren als ze regelingen voorstellen of contracten met ziekenfondsen willen sluiten. „De verzekeraars zien een reductie van de kosten wel zitten”, meent hij.

Op grond mede van de resultaten die in West-Duitsland en de Verenigde Staten werden behaald, durft Diekstra nu te stellen dat onnodige consulten bij de huisarts wegvallen, medicijnen niet hoeven te worden voorgeschreven en opnamen in psychiatrische ziekenhuizen achterwege kunnen blijven.

Aarzeland

De psychologen zijn het dan ook niet eens met de directeur-generaal als die over extra benoemd geld praat. Ze betrouwen het dat er al enkele jaren wordt gepraat over samen met de overheid op te zetten experimenten. Die kunnen niet starten omdat er geen geld voor wordt gegeven. „De politiek zou daarover moeten beslissen, maar gedraagt zich te aarzelen”, aldus Diekstra. „Bij zo loopt de overheid achter de feiten aan”.

Wat de huisartsen betreft, die vinden de psychologen geen bedreiging. „Integendeel”, aldus voorzitter B. J. Bottema van het Nederlands Huisartsen Genootschap. „Wij constateren een stijgende behoefte aan inschakeling van psychologen. En wij vinden dat de instellingen (RAG's) eigenlijk te ver van ons werk vandaan staan”. Dat is ook de mening van de eerste-lijnpsychologen die eerder vermeld werden dat ze de (overbelaste) RAG's werk uit handen nemen.

Volgens Bottema schuilt in de helft van het aantal contacten met patiënten een probleematiek gische hulpverlening in aanmerking komt. Huisartsen zijn daarvoor niet opgeleid en hebben (met hun gemiddelde van tien minuten per patiënt) ook onvoldoende tijd. Wat Bottema betreft, zou er per zogenaamde waarnemingsgroep van huisartsen best een psycholoog mee mogen werken. Dat zou pas een samenwerking in het belang van de patiënt zijn. Die kan dan van de juiste hulp worden voorzien.

Volgens prof. dr. R. W. Diekstra, die in dit werk een zeker model voor het optreden van de psycholoog in de thuiszorg wordt gegeven. Inmiddels zijn er al 300 zogenaamde eerste-lijnpsychologen aan het werk die al veel ervaring hebben opgedaan. Die verzamelde kennis wordt bovendien ontfestend door de gebouwen en aan de gang zijnde proefnemingen.

Commentaar

Vredesplan Reagan truc?

Wat moet gezocht worden achter het plotseling op tafel gegoede Nicaragua-initiatief van president Reagan? Is het een serieus vredesplan, is het bedoeld als een tactische zet of is het een combinatie van beide? Opvallend is het in ieder geval dat Reagan met zijn suggesties komt op het moment dat er een topconferentie van Midden-Amerikaanse leiders in Guatemala-Stad wordt gehouden. Deze buigen zich over twee andere plannen van de Costa Ricaanse president Arias en van Honduras. Terwijl het beraad in Guatemala geopend werd met een zitting van de ministers van Buitenlandse Zaken van Guatemala, El Salvador, Costa Rica, Honduras en Nicaragua, ook het plan-Reagan plotseling op. Grote verwachting was het gevolg. Ook de presidenten van deze staten, die vandaag de koppen bij elkaar steken, zullen zich geducht achter de oren krabben.

Met het oog op de inhoud van Reagan's plan is het vermoeden gerechtvaardigd dat de Amerikaanse president door middel van een truc alsook het Congres wil zien over te halen om medewerking te verleenen.

De vrede in Midden-Amerika lijkt er allernijst mee te zijn gediend.

Piet Sikkens over

Sri Lanka-akkoord

An de sinds 1983 woedende burgeroorlog in Sri Lanka lijkt, nu ook de Tamilijers hun wapens gaan niveren, een eind te zijn gekomen. De strijd heeft aan ruim 6000 mensen het leven gekost. Sri Lanka's president Junius Jayewardene komt met de Indiase premier Rajiv Gandhi de eer toe het op 29 juli gesloten akkoord, ondanks veel politieke risico's, tot stand te hebben gebracht. President Jayewardene heeft met zijn pogingen zelfs 18 procent van de bevolking zijn eigen veiligheid op het spel gezet.

zekering die op maat gesneden is. (Terzijde: De MOVIR-DTO kan contractueel Pro Civibus *niet als enige* assurantietussenpersoon voor psychologen aanvaarden. U kunt dus ook via andere tussenpersonen een verzekering afsluiten. Maar dan mist u wel een hoop deskundigheid en een prima aansprakelijkheidsverzekering.)

De ervaringen met de thans aangeboden twee verzekeringen zullen worden

gebruikt om te onderzoeken of een meer omvangrijk totaalpakket kan worden aangeboden door Pro Civibus. Denkt u hierbij aan een ziektekostenverzekering, een autoverzekering, ongevallenverzekering e.d. Als de respons groot is, kunnen kortingen zo'n totaalpakket zeer profijtelijk maken.

Pro Civibus zal zich de komende tijd presenteren aan de NIP-psychologen, voor zover deze Pro Civibus nog niet kennen (denk aan de beroemde SGGZ-

studentenverzekering). Het NIP-bureau heeft folders van Pro Civibus en MOVIR-DTO in huis. U kunt deze bestellen via het NIP-bestelformulier, elders in dit blad, onder vermelding van nummer 87/9/01.

Mr. R.F. Baneke is juridisch medewerker van het NIP.

Meer psychologie in de eerstelijnszorg

Theo Jonkergouw

Op 4 augustus jongstleden ontving J. van Londen, directeur-generaal Volksgezondheid van het ministerie van WVC een exemplaar van de bundel *De samenwerking tussen psycholoog en huisarts*. Collega Jan Derksen, pionier en welbekend auteur in de vaderlandse eerstelijnspsychologie en redacteur van de bundel, bood het hem aan. Daarmee zette het NIP, dat deze ontmoeting en een daarop volgende persconferentie had georganiseerd, een volgende stap op de lange route naar emancipatie en erkenning van de eerstelijnspsychologie, een mars die reeds in 1971 begon.

In een recent interview in *Vrij Nederland* (4 juli 1987) stelde Van Londen dat het rijke Westen met de schaarste in de gezondheidszorg is beland in de situatie waarin de armen landen al generaties lang verkeren. Zover heeft ook ons land het kennelijke gebracht! Overigens onderscheidt ons land zich zijns inziens van andere landen doordat op WVC een beleid is ontwikkeld dat helemaal in het verlengde ligt van wat de World Health Organisation – Van Londen is dit jaar voorzitter van haar algemene vergadering, de Assemblée – als strategie heeft ontworpen, namelijk de hulp in de eerste lijn met de nadruk op preventie. De eerstelijnspsycholoog die hier verwachtingsvol de oren spitst in het vooruitzicht van (eindelijk) de erkenning

waar hij recht op heeft – niet langer de achterwachtfunctie waar de in 1984 verschenen zogenaamde *Nieuwe Nota Geestelijke Volksgezondheid* over sprak, te beproeven in een beperkt aantal in 1986 te starten, vier jaar durende experimenten – kwam evenwel opnieuw teleurgesteld uit. Al eerder, in zijn voordracht over 'de plaats van de psycholoog in het overheidsbeleid', gehouden op het symposium dat najaar 1985 door het NIP en de Amsterdamse Huisartsen Vereniging samen werd georganiseerd, gaf Van Londen blijk van belangstelling, maar niet van beleidsmaatregelen. Laat staan van financiële middelen. Nu herhaalde Van Londen eigenlijk zijn opvatting. "Belangstelling betekent niet altijd meteen geld,

zeker niet bij uiteenlopende overtuigingen (...). Er is geen extra geld beschikbaar, tenzij dit uit het systeem van de gezondheidszorg voortkomt nàast alles wat daarin al moet worden bezuinigd." Geconfronteerd met alom aanwezige geweldige claims op prioriteiten, kiest Van Londen ervoor de pleitbezorgers daarvan te zeggen: "Mensen, u hebt gelijk, het is een grote prioriteit. Ik weet echter nog niet hoe daarop te antwoorden".

In de thuiszorg als centrale beleidsoriëntatie, een zaak van zowel eerste als tweede lijn, zal de psycholoog op den duur zeker wel een plaats vinden, aldus Van Londen aan het eind van zijn reactie.

Erkenning

Het is buitengewoon frustrerend voor een beroepsgroep met niet alleen geloof in eigen kunnen maar ook waardering daarvan door andere professies, met name huisartsen, om te bemerken dat je weliswaar gelijk hebt, maar dat de volgens de overheid te beperkte financiële middelen tekort schieten om dat gelijk aan te tonen binnen gevestigde kaders

Jan Derksen overhandigt het boek 'De samenwerking tussen psycholoog en huisarts'

aan WVC-topambtenaar J. van Londen.

of zelfs maar binnen een beperkt aantal voorzichtige experimenten. Kennelijk heeft de eerstelijnspsychologie het tij tegen, tenminste als het om de staatsgunst gaat. Want in toenemende mate anders is de situatie van de zijde van cliënten, huisartsen en ziektekostenverzekeraars, 'de markt' dus. Misschien zit er ook wel een heilsame kant aan althans de hier gekritiseerde staatsafzijdigheid. Afhankelijkheid van de overheid is immers een van de wezenskenmerken van de inmiddels zo vaak al verguisde verzorgingsstaat. Afhankelijk van de markt is natuurlijk ook lang niet altijd te prefereren, maar de modieuze ideologie van vandaag de dag, en ook veler praktijkervaring, is dat het geboden produkt meer telt dan de gevestigde positie van de aanbieders van produkten en diensten. Uiteindelijk is het natuurlijk zeer welkom wanneer de overheid, door wijziging van de Ziekenfondswet, ook haar wettelijke en financiële zegen uitspreekt over de eerstelijnspsychologie, nadat die een gewaardeerde positie op de markt van gezondheid en geluk heeft verworven. Voor dat het zover is zal er echter nog wel wat water naar de zee stromen. Maar zolang er opwaartse beweging zit in de markt – en daar is bepaald sprake van – zolang kan het de eerstelijnspsychologen en

hun sectie binnen het NIP de moed verschaffen op het ingeslagen pad voort te gaan.

Eén op acht

Dat Van Londen wegens andere verplichtingen niet aan de druk bezochte persconferentie kon deelnemen had, in het verlengde van de zojuist uiteengezette gedachtengang, tot voordeel dat zich een interessante discussie kon voltrekken tussen eerstelijnspsychologen aan de ene kant en vertegenwoordigers van de markt-journalisten, Ziekenfondsraad, Nationale Raad Volksgezondheid, huisarts – aan de andere kant. In deze discussie, die ruimschoots aandacht kreeg in zowel de ether als de dagbladen, waren drie hoofdmomenten te onderscheiden. Allereerst was er de inhoud van het werk van de eerstelijnspsycholoog; vragen op dit gebied werden slagvaardig en naar kennelijke tevredenheid van de stellers ervan beantwoord door Derksen. Vervolgens was er de aandacht voor de kostenkant van de inschakeling van psychologen in de eerstelijnsgezondheidszorg. Forumlid prof. dr. René Diekstra mat nog eens breed uit welke voordelen er wor-

den gehaald doordat medische consumptie (psychofarmaca, verwijzing naar somatisch specialisten en ziekenhuisopname) aanzienlijk wordt teruggebracht. (Vergelijk zijn artikel in *De Psycholoog*, maart 1987.) Anders dan WVC hebben vooral ziektekostenverzekeraars oren naar reductie van de duurste medische kosten.

Het derde element in de persconferentie-discussie werd gevormd door huisarts J. de Bruijne die, sprekend namens steeds meer collegae, een ware lans brak voor de psycholoog dichtbij de cliënten de huisarts, de spil van de gezondheidszorg. De helft van de 50 patiëntencontacten die de huisarts per dag heeft kan beter worden op- of aangepakt door of samen met de psycholoog. De psycholoog, die een verrijking in plaats van een bedreiging is voor de huisarts, maakt de mens onafhankelijker, terwijl pillen het tegengesteld effect hebben. De Bruijne culmineerde zijn betoog in de stelling dat er eigenlijk één klinisch psycholoog per waarnemingsgroep van gemiddeld acht huisartsen moet zijn.

Waardevol document

In de door collega Derksen geredigeerde bundel *De samenwerking tussen psycholoog en huisarts* zijn in bewerkte vorm de voordrachten opgenomen welke werden gehouden op het eind 1985 door het NIP georganiseerde symposium over hetzelfde onderwerp. De bundel bevat evenwel aanzienlijk meer, reden waarom hij niet kort na het symposium verscheen. Met name heeft de uitgave aan waarde gewonnen door een chronologische bibliografie van officiële stukken en publikaties in vak-, dag- en weekbladen over de periode februari 1985 - februari 1987, die de psycholoog in de eerste lijn tot onderwerp hebben of waarin deze expliciet wordt genoemd. Dit overzicht dat als deel III in de bundel is opgenomen (blz. 111-163) is te zien als vervolg op de bibliografie van publikaties van 1971 tot 1985, te vinden in de NIVEL-brochure *De psycholoog in de eerste lijn* (Verhaak, 1985).